

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2324/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.V.35.135/2025/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Gáldi Nóra ügyvéd) útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában az indítványozó a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.V.35.135/2025/2. számú végzése, valamint a Fővárosi Törvényszék 107.K.702.117/2024/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, az Abtv. 43. § (1) bekezdésére figyelemmel. Álláspontja szerint a Fővárosi Törvényszék ítélete és a Kúria végzése sérti az Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdésébe foglalt vallásszabadsághoz való jogát, továbbá vele szemben az általa kifogásolt bírósági döntések az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése szerinti önkényes megkülönböztetést eredményeznek, emellett sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, valamint az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésében rögzített jogait.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a következőképpen foglalható össze.
- [3] 2.1. Jelen ügy előzménye, hogy az indítványozót a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény (a továbbiakban: Lvt.) alapján a bíróság 1990. július 13-án jogerőre emelkedett végzésével vette egyházként nyilvántartásba, míg ezt követően a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (a továbbiakban: Ehtv.) hatályba lépésekor, annak rendelkezései

következtében 2012. január 1-jén nem kapott bevett egyházi státuszt. Az Ehtv. 7. § (1) bekezdése a törvény hatályba lépésekor (2012. január 1-jén) akként rendelkezett, hogy egyháznak, vallásfelekezetnek, vallási közösségnek (a továbbiakban együtt: egyháznak) az azonos hitelveket valló természetes személyekből álló, önkormányzattal rendelkező és az Országgyűlés által elismert autonóm szervezet minősül, amely elsődlegesen vallási tevékenység gyakorlása céljából jön létre és működik. Az indítványozó – a fentiek szerinti egyházi státuszának elvesztése folytán – technikai száma 2012. május 20. napjával törlésre került. Ezt követően 2021-ben, miután a jogalkotó eleget tett a 17/2017. (VII. 18.) AB határozat által megállapított mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet megállapító határozatában foglalt jogalkotási kötelezettségének, az indítványozó visszakapta technikai számát.

Az Alkotmánybíróság a 6/2013. (III. 1.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) megállapította, hogy az Ehtv. 2012. január 1-jétől 2012. augusztus 31-ig hatályos 34. § (2) és (4) bekezdései alaptörvény-ellenesek voltak, ezért azok hatályba lépésüktől kezdve nem alkalmazhatóak. A határozat indokolása rögzítette, hogy „a rendelkezések alapján elfogadott OGYh.-hoz és az Ehtv. közvetlenül hatályosult 34. § (4) bekezdéséhez joghatás nem fűződhet, azok alapján az OGYh. mellékletében megjelölt egyházak egyházi jogállásukat nem veszítették el, vallási egyesületté történő átalakulásuk nem kényszeríthető ki” (Abh., Indokolás [215]).

- [4] Az Ehtv. 2012. január 1-jétől 2012. augusztus 31-ig hatályban volt 34. § (2) és (4) bekezdései értelmében az egyházakra vonatkozó nyilvántartást vezető, az egyházakkal való kapcsolattartás koordinációjáért felelős miniszterhez kérelmet benyújtó egyház az Ehtv. szerinti elismeréséről az Országgyűlés 2012. február 29-éig döntött, és amennyiben az elismerést valamely egyház tekintetében elutasította, akkor az egyház 2012. március 1-jétől alapcélként vallási tevékenységet végző egyesületnek minősült. Az utóbbi esetben a szervezet – tovább működési szándék esetén – kezdeményezhette egyesületként való nyilvántartásba vételét (változásbejegyzési eljárást indíthatott), a bíróság által az Lvt. alapján (tehát egyházként) nyilvántartott adatait a változásbejegyzési eljárás befejezésével egyidejűleg törölni kellett. A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvénynek (a továbbiakban: Szftv.) 8/A. § (7) bekezdés második mondata szerint a megszüntetett technikai szám ismételen csak annak a szervezetnek adható ki, amelyet az Országgyűlés a technikai szám megszüntetését követően egyházként ismert el.

- [5] Az indítványozó fentiek szerinti kérelmét az Országgyűlés a 8/2012. (II. 29.) OGY határozatban (a továbbiakban: OGYh.) elutasította. Az indítványozó 2013. március 21-én az Abh. alapján a technikai számának megállapítását kérte, mely eljárást a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Kelet-budapesti Adó- és Vámigazgatósága 2013. április 23-án felfüggesztette, valamint felhívta az indítványozót, hogy kezdeményezze egyházi jogállásának elismerését az Országgyűlésnél.

- [6] A Fővárosi Törvényszék 2020. május 23-án jogerőre emelkedett határozatával 2019. április 15. napi hatállyal az indítványozót vallási egyesületként vette nyilvántartásba. A Miniszterelnökség vallási közösségi nyilvántartásában 2025. május 21-i közzététele alapján az indítványozó jelenleg nyilvántartásba vett egyház.
- [7] 2.2. Jelen alkotmányjogi panasz alapját képező közigazgatási jogvitában az indítványozó mint felperes köznevelési közfeladatot ellátó nem állami intézményfenntartó egyházi kiegészítő támogatás megállapítása iránti kérelmet nyújtott be a Magyar Államkincstár Budapesti és Pest Megyei Igazgatóságához (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) 2024. január 1-jétől 2024. december 31-ig terjedő időszakra vonatkozóan az egyházi és nem állami fenntartású szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok állami támogatásáról szóló 489/2013. (XII. 18.) Korm. rendelet 6-a alapján. A támogatás elszámolásához szükséges adatlapon az indítványozó magát „egyházi jogi személy” fenntartó típusként jelölte meg.
- [8] Az elsőfokú hatóság BPM-ÁHI/24-2/2024. számú, 2024. január 15-én kelt határozata, az indítványozó mint felperes vizsgált időszakra vonatkozóan benyújtott egyházi kiegészítő támogatás megállapítása iránti kérelmét elutasította. Az indítványozó mint felperes fellebbezése folytán eljáró alperes az ÖNKFO/133-2/2024. számú határozata az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Indokolása szerint a Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 44. § (2) bekezdése alapján kiegészítő egyházi támogatásra csak bevett egyház és annak belső egyházi jogi személye jogosult. Ennek a kritériumnak a felperesi indítványozó nem felelt meg, mivel az Ehtv. 10-11. §-ai, valamint a 9/G. § (1) és (7) bekezdései alapján – figyelemmel a vonatkozó kúriai és alkotmánybírósági gyakorlatot is – nem minősül bevett egyháznak.
- [9] Az indítványozó mint felperes a határozat bírósági felülvizsgálata iránt keresetet terjesztett elő, amelyet a Fővárosi Törvényszék a 107.K.702.117/2024/7. számú jogerős ítéletével elutasított. Ítéletét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 347. § alapján rövidített indokolással hozta meg.
- [10] Az indítványozó mint felperes a jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati kérelemmel élt, amelynek befogadását a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontja aa) alpontja alapján kérte. Az ügy érdemét tekintve kifejtette, hogy nézete szerint az Abh.-ra tekintettel a felperes egyházi jogállását nem veszítette el, azt pedig az Alkotmánybíróság döntésének kötelező voltára tekintettel sem az alperes, sem a bíróságok nem hagyhatják figyelmen kívül. Ezért megilleti őt a Kvtv. 44. § (2) bekezdése szerinti kiegészítő egyházi támogatás.

- [11] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.V.35.135/2025/2. számú végzésével a felperes felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadta. Indokolásában megvizsgálva a Kp. 118. § (1) bekezdés *a)* pont *aa)*, *ab)*, *ac)* alpontjai szerinti befogadási okokat és arra a következtetésre jutott, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadása nem indokolt. Megállapította továbbá, hogy a Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdés *a)* pont *ad)* alpontja, valamint *b)* pontja szerinti befogadási okokat a Kp. 117. § (4) bekezdésében foglalt, a felet terhelő indokolási kötelezettség miatt hivatalból nem vizsgálhatta.
- [12] 2.3. Az indítványozó – az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában a Kúria végzése, valamint a jogerős ítélet (az indítvány tartalma szerint alaptörvényellenességének megállapítását, valamint) megsemmisítését kérte. A tényállás és a befogadhatósági feltételek rövid ismertetését követően az indítványozó kifejtette, hogy a Magyar Államkincstár határozata és a Fővárosi Törvényszék ítélete, továbbá a Kúria végzése sérti az indítványozó Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdésében rögzített vallásszabadsághoz való jogát. Nézete szerint az Abh. alapján az indítványozó egyházi jogállását nem veszítette el. Azt is kiemelte, hogy az Alkotmánybíróság hivatkozott döntése erga omnes hatállyal bír, az mindenkire nézve kötelező, mely azt is megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdése alapján továbbra is egyháznak minősül. A kifogásolt döntések álláspontja szerint sértik az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését, önkényes megkülönböztetést eredményeznek, mely alkotmányellenes megkülönböztetést összehasonlítható körben a szociális intézmények fenntartói viszonylatában látja az indítványozó megvalósulni. A hátrányos megkülönböztetését nézete szerint abban áll, hogy a Kvtv. 43. § (2) bekezdésében meghatározott egyházi kiegészítő támogatásra való jogosultságát nem ismerik el. Érvelése szerint az önkényes megkülönböztetés elsődlegesen annak következtében állt elő, hogy e támogatás igénybevételének részletszabályait az ágazati jogszabályok, – elsődlegesen a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szoc.tv.) és végrehajtási rendeletei – tartalmazzák. E jogszabályoknak az Abh. szerinti módosítása nem történt meg, mely körülmény lehetőséget ad a jogalkalmazóknak arra, hogy az indítványozó működési támogatásra való jogosultságát elutasítsák.
- [13] Utalt továbbá az indítványozó arra, hogy az eljáró hatóságok és a bíróságok a jogszabályokat az Alaptörvény 28. cikke és az Abtv. 39. § (1) bekezdése alapján nem értelmezhetik másként, mint ahogy azt az Alkotmánybíróság egy adott alapjog vonatkozásában már korábban értelmezte. Ebből következően az indítványozó álláspontja szerint sérti az Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdését az a bírói döntés, amely az Abh-tól eltérően értelmezi a Szoc. tv. és az Ehtv. rendelkezéseit. Az indítványozó hivatkozott arra, hogy a contra legem jogalkalmazás folytán a támadott kúriai végzés sérti továbbá az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését is, mivel egy mindenkire kötelező érvényű jogszabályt figyelmen kívül hagyott.

- [14] Az indítványozó egyben sérülni vélte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát annak folytán, hogy „az eljáró bíróság a sérelmezett ítéletet” az Abh.-ban foglaltak és az Abtv.-ben előírt kötelezettségek figyelmen kívül hagyásával hozta meg. Ezzel összefüggésben azt is kifejtette, tisztában van vele, hogy az Abh. meghozatala óta megváltozott a jogszabályi környezet: az Alaptörvény, az Ehtv., ezért a közigazgatási hatósági eljárásban az időközben bekövetkezett jogszabály-változásokra figyelemmel kell a hatóságnak az új határozatot meghoznia. Ettől függetlenül azonban az indítványozó szerint kiemelkedő fontossággal bír az a kérdés, hogy az Alkotmánybíróság határozatai mennyiben kötik az azt követően eljáró hatóságokat, illetve bíróságokat.
- [15] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése, valamint az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján jelen ügyben tanácsban járt el. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, ennek során a tanács megvizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26-27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29-31. § szerinti feltételeket. Az Abtv. 56. § (3) bekezdése alapján befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az indítvánnyal szemben támasztott törvényi követelményeknek. Erre nézve a következőket állapította meg.
- [16] 3.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az alapügyben hozott törvényszéki ítélet, valamint a kúriai végzés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is kérte. Tekintettel arra, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta, a jelen alkotmányjogi panasz megítélése szempontjából az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az alapügy érdemében hozott döntésének a törvényszéki jogerős ítélet tekinthető.
- [17] Az Ügyrend 32. § (5) bekezdése szerint a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban hozott nem érdemi döntésén keresztül akkor vizsgálja az alapügyben hozott bírói döntést, ha a Kúria az alkotmányjogi panaszban sérelmezett, nem érdemi döntését mérlegelési jogkörben hozta meg {erre nézve lásd pl.: 3095/2024. (III. 1.) AB végzés, Indokolás [34]–[35]}.
- [18] Az indítványozó jelen ügyben a jogerős döntést alkotmányjogi panasszal határidőben nem támadta meg, ugyanakkor a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa), ab), ac) alpontjai szerinti befogadhatósági ok fenn nem állása miatt megtagadó végzése mérlegelési jogkörben hozott döntésnek minősül.

Erre tekintettel a Kúria végzésén keresztül a jogerős törvényszéki döntés állított alaptörvény-ellenessége vizsgálható jelen eljárásban.

- [19] 3.2. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az indítványt határidőben nyújtotta be. Az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és érintettsége, mivel a közigazgatási jogvita iránt indított ügyben felperes volt, fennáll.
- [20] 3.3. Az Abtv. 27. §-a alapján az „alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés *a)* az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és *b)* az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva”.
- [21] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget. Az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése nem tartalmaz ugyanis az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot, így arra alkotmányjogi panaszt alapítani az indítványozónak nincs lehetősége {lásd például: 3088/2020. (IV. 23.) AB határozat, Indokolás [21]; 3252/2019. (X. 30.) AB határozat, Indokolás [21]}.
- [22] Az Alaptörvény 28. cikke tekintetében fontos kiemelni, hogy az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az Alaptörvény 28. cikkére alkotmányjogi panasz önmagában nem alapítható {lásd pl. 3257/2016. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [13]; 12/2020. (VI. 22.) AB határozat, Indokolás [41]; 3550/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3138/2022. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [10]}.
- [23] 3.4. Az indítványi kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek ugyanakkor szintén csak részben tesz eleget. Az indítvány tartalmazza: *a)* azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §) *b)* az eljárás megindításának indokát (az indítványozó álláspontja szerint a kifogásolt bírói döntés több alapjogát is sérti); *c)* az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírósági döntést; *d)* az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [VII. cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (2) bekezdése, XXVIII. cikk (1) bekezdése]; *f)* kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági döntés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt.

- [24] 3.4.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdése, vonatkozásában az indítvány releváns, alkotmányjogi érvelést nem tartalmaz, ezért az nem felel meg a határozottság fent idézett Abtv. 52. § (1b) bekezdése b) pontjában foglaltaknak, ami az érdemi vizsgálat akadályát képezi.
- [25] 3.4.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasza az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése vonatkozásában ugyan a hátrányos megkülönböztetésre vonatkozik, azonban az indítvány tartalma szerint azt valójában nem a bírói döntéssel, hanem a jogalkotó által alkotott jogszabályokkal összefüggésben állította. Ezt az indítványozó anélkül tette, hogy erre vonatkozóan konkrét jogszabályi rendelkezést, valamint alkotmányjogilag releváns érvelést, alkotmányjogilag értékelhető indokolást, valamint az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszt előterjesztett volna. Mindezek hiányában az indítvány ezen részében nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt feltételeinek. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint önmagában annak állítása, hogy a támadott bírói döntés az indítványozók számára kedvezőtlen, még nem tekinthető alkotmányjogilag értékelhető indokolásnak, az indítvány érdemi elbírálásának pedig akadálya, ha az indítvány nem kapcsolja össze alkotmányjogilag értékelhető módon az Alaptörvény felhívott rendelkezését a támadott bírói döntéssel, illetőleg jogszabályi rendelkezéssel {például: 29/2021. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [21]}. Az alkotmányjogi panasz ezért ezen elemeiben szintén nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés a), b) és e) pontja követelményét.
- [26] 3.4.3. Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmével összefüggésben ugyancsak nem terjesztett elő alkotmányjogi szempontból releváns érvelést, ezért az indítvány a határozottság követelményének ebből a szempontból sem tesz eleget.
- [27] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy következetes gyakorlata szerint a bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi – vélt, vagy valós – jogsérelem orvoslása eszközének, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb eszközzel már nem orvosolható {lásd például: 3145/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [55]}. A jelen ügyben azonban ilyen kivételes, érdemi vizsgálatra okot adó körülmény nem merült fel.

[28] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem tett eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)*, *b)* és *e)* pontjaiban foglalt befogadási kritériumoknak, ezért az indítványt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján – tekintettel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére – visszautasította.

Budapest, 2025. november 11.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Cziné Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró